

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvma-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A hazatérő képviselők.

Zombor, 1895. május 27.

A képviselőház és főrendiház befejezte érdemleges üléseit s őszig pihenőt tart. A képviselők választókerületeikbe térnek vissza s számot kell adniok választóiknak az általuk szóval vagy tettel követett politika irányáról s a törvényhozás munkásságáról.

Kétségtelen tény az, hogy a még mindig befejezetlenül álló egyházpolitikai javaslatok bényi tólag hatottak az országgyűlés egyéb tevékenységére, amit az utóbbi hónapok eléggé beigazoltak. De az is tény, hogy a Bánffy kormány sikertelenül egy-egy sziklát az utból elhárítania. Ki tudja nem lett-e volna jobb a kérdéseken most végleg tullelni, mint ezt az őszre halasztani. De végre is ezen kérdés az egyházpolitikai reformok elvi részét intakte fentartani kívánó kormány belátása alá kell hogy tartozzék; Bánffy báró tudhatja legjobban, mért nem lehetett végleg megoldani most e kérdéseket, melyektől ő is szívesen szabadult volna s amelyektől függ az ő kormányának léte is.

Nevezetes eseménye volt ez ülésnek a nemzet önértetének és erejének fellobbanása. Jól vegye ezt számon kormány s választó közönség egyaránt.

Ott, ahol az ország igazában van, keresztül kell vinni azt, amit akar. Megmutatta a Kálnoky eset, hogyha a kormány a nemzettel együtt érez, ott a nemzet jogainak érvényt is lehet szerezni.

A magyar nép politikai önértetét s az ebben nyilvánuló erőt respektálni kell minden kormány — minden kérdésben. — Amely kormány erre az erőre támaszkodik, nem fogja cserben hagyni a választó közönség, de nem fogják cserben hagyni a sikerek sem. Érvényt fog az szerezni akaratának felfelől is. Amely kormány a nemzeti önértetést istapolását tűzi ki célul, az a jelenlegi államjogi keretek mellett is, erőben, sulyban meg fogja izmosítani ez országot; növelni fogja az elvekért való küzdés nemességének érzetét.

A szabadelvűpárt tanulságos példát láthat maga előtt a legutóbbi eseményekből kifolyólag arra, hogy ez uton haladását a közönség tapsai fogják kíséreni. A kebeléből alakult kormány pedig ezáltal megbecsülhetlen erőt kölcsönzött. A választó polgárság üdvözli a hazatérő képviselőköt s várja tőlük a biztosítást azon irányban, hogy ahol a nemzeti önértetése vagy ennek istapolása forog szóban, párttelintetek nem fognak döntő szerepet játszani, ahol a törvény által biztosított jogainknak kell érvényt szerezni, — akár a kül-, akár a belpolitika terén — ott egy szálíg össze fognak tartani.

Abban az irányban pedig a még mindig hatalmas szabadelvűpártnak és a kormánynak legelől kell járni.

Az új bácsmegeyi főispán. Jó ideje annak — amikor Sándor Béla volt főispán lemondását beadni készült — hogy foglalkoztunk a bácsmegeyi főispáni állás kérdésével dr. Vojnits István szabadkai főispán nevét régóta szárnyaira vette a hír s mi nem is késtünk kijelenteni, hogy a hirt annál valószínűbbnek tartjuk, mert dr. Vojnits István teljesen hivatottnak tartjuk a főispáni állásra való kompetálásra. Azóta természetesen a főispáni kérdés a megoldás küszöbe elé ért s a mi értesüléstünk is az, hogy dr. Vojnits István kinevezéséhez már kétség alig fér. A „Zombori Hírlap“ ugyan jónak látta a mult szombaton Budapestról azt telegrafáltatni magának, hogy a kinevezés a hivatalos lap vasárnapi számában már közzé tétetett s hogy az installáció június hó 20-án lesz 10 főispán részvétele mellett; a hír azonban ilyen formájában valótlannak bizonyult. Beavatott körökben azt hiszik, hogy dr. Vojnits kinevezetése e hét végén vagy a jövő hét elején fog a hivatalos lapban megjelenni. Ebből folyólag tehát az installáció napjára vonatkozólag se lehetett még hivatalos megállapodásra jutni.

Sztrájk.

Zombor, 1895. május 27.

Megemlékeztünk már arról a sztrájkról, a melyet a zombori kőmíves legények játszottak végig immár két ízben. A mai szocialistikus és anarchiztikus világban, a mikor az elrobbanó bomba félelmetes döreje és halált hozó sziklái rettegésben tartják az egész világot, a nélkül, hogy a bajnak okos módon való orvoslását az államok eszközölni tudnák, a nálunk lezajlott kőmíves-sztrájk, ha nagyobb aggodalomra nem is ad okot, de városunk békés közönségére bizonyára depimálólóg hat. A sztrájknak, az elégedetlenségnek távol a nyomában ott kísért a szocializmus, ez pedig könnyen anarchizmus-fajul. Ismerve azonban a mi városunk kőmíves-testületének intelligenciáját, a jelen esetben épen nem tartunk az elégedetlenség elfajulásától, a sztrájkolók mozgalmából nagyobb veszélyt nem olvasunk ki; mindennek dacára e helyen kívánunk röviden foglalkozni ez ügygel, hogy teljes tárgyilagossággal, a maga igaz valójában világítsuk meg a mozgalmat.

A sajtónak az ilyen és hasonló természetű mozgalmakkal szemben más célja nem lehet, mint az esetnek tárgyilagosa elmondása után komoly tanácsokkal szolgálni az elégedetleneknek és a jogos kérelmek előtt meghajolva, a munkaadókat meginteni. Mert nem ok nélkül lobbantják sokszor a sajtó embereinek szemére, hogy épen az ő meggondolatlanságuk, az ő minden körültekintés-nélküli hecc-cikkeik csinálják az elefántot a bolhából s így nagygyá fujnak fel olyan dolgot, amely a maga semmis kicsiségében rövid szempillantás alatt a feledés homályába veszett volna. A sajtó a legalkalmasabb arra, hogy igazságtalan szigorával a hullámzó szenvedélyeket még jobban felkorbácsolja. A zombori kőmíves legények sztrájkját nem szabad nagyító üvegen keresztül nézni, nem szabad felfujni, mert ez csak olaj volna a tűzre s bün az egész társadalom ellen.

Ami sztrájkoló kőmíves legényeink nincsenek megelégedve a munkabérről. A rendes munkabért — a hogy mi tudjuk — 1 frt és 50 kr. Azt kívánják, hogy munkabértük legalább 2 frtra emeltessék fel. Emellett a napi munkaidő tartama sincs nyűkre. Ezután reggeli 6 órától esti 6 óráig akarnak dolgozni, természetesen leszámítva a megfelelő déli pihenőt. Ebből áll az ő kérelmük, illetve követelésük.

A mestereknél kérelmükkel nem jutottak dűlőre. Tagadó választ kaptak, amivel aztán nem érték be. Próbálták abbahagyni a munkát, de ez nem használnva, újra dolgoztak hát. Összegyűltek aztán tanácskozásra; követeléseiket mindenáron diadalra akarták juttatni; fogták magukat vagy két hét előtt s elmentek a város főkapitányához. Itt előállottak kérelmükkel, orvoslást kértek. Igen természetesen a főkapitány nem segíthetett rajtuk; megragadta azonban az alkalmat arra, hogy a a lelkükre beszélt nekik. Szavainak volt is eredménye; az elégedetlen legények csendben oszlottak szét. Azt hittük, hogy ezzel a sztrájk be is van fejezve. De ime, alig telik el 10 nap, már ismét csoportba verődve jelennek meg a kőmíves legények a városházán. Csütörtökön történt; mintegy hetvenen a polgármesternél jelentkeztek kiballgatásra. A rendőrfőkapitány nem segített rajtuk, elmennek hát — gondolták magukban — a polgármesterhez. Természetesen Schlagetter Gyula is csak azt tehette, amit a rendőrfőkapitány tett. Végig hallgatta őket s nem állván módjában az elégedetlenek és munkaadók között felmerült ügybe még csak beavatkozni sem, szép szavakkal és bölcs tanácsokkal lecsillapítani igyekezett a felkorbácsolt szenvedélyeket. Mikor a kőmíves legények látták, hogy ismét nincs segítve rajtuk, láthatólag elkeseredtek. „Az urak az okai mindennek, ha ők akarnak, gazdáink engednének; de

A „BÁCSKA“ tárcája.

Hervadás.

Bolyongok az erdőn,
Nincsen lomb a fákon,
Madár sem dalol már
A lombvesztett ágon.

Kavarogra hull a
Fának a levele,
Félkapja a szél és
Messze dszall vele.

Elnézem s szeretném,
Hoggha levél volnék,
Hervadlan, megtörve,
Én is földre hullnék.

S félkapja a földről
A szél sebes szárnya
S villámgyorsan címre
A biztos halálba . . .

Ifj. Eichardt Károly.

MÁJUSRÓL.

Mit érne a május, ha nem volna majális? Mit érne a majális, ha nem volna tánc? Mit érne a tánc, ha azt nem nők s férfiak járnák együtt? Mit érne a két nem együttléte, ha a szerelmi vallomások egy-egy akkordja nem esendülne föl a szivből? S végül mit érne a szerelmi vallomás, ha az abban tett fogadalmakat meg kellene tartani?

— Igen, igen kisasszony; ha kegyednek egy imádója majálison, szép májusi éjszakán . . . a második négyes után, vagy mondjuk, hogy a szűnóra alatt, midőn elhagyja a termet s a kandi hold által becsütött fenyő alá tér pihenni, — szerelmet vall akkor kegyednek, — csillagok, suttogó lombok, lenge szellő, méla hold, távoli zene stb. behatása folytán a szive gondolkodik s a fejecskéje (hiszen ennek is kell valamit csinálni!) papuskormány alatt lévén, csak aláírja s jóváhagyja a sziv ítéleteit. Miután azonban a sziv rendkívül egyoldalú műveltséggel bír s így csak az érzéshez ért, a gondolkodáshoz pedig nem: természetes dolog, hogy nagyon bohón végzi ez utóbbi tisztét s olyanokat gondol össze és hisz el, amelyekért aztán a mámorából kijózanodott férj: a fej, másnap erélyes föllépéssel számoltatja be a bűneit megbánó gyöngéd szivet . . .

Mindegy! A sziv azért nagyon, de nagyon jól érezte magát, minek következtében kegyed kisasszony nagyon, de nagyon jól mulatott a majálison, ha az a bizonyos nyilatkozó ur rossz emlékező tehetsége folytán el is felejté azt, amit oly szép szavakkal fogadott meg.

E kis hasonlat előrebocsátása után egyelőre azt jegyzem meg, hogy május hó közepén vagyunk, kedvező idő esetén megkezdődnek a majálisok.

Az orgona illata már élvezni a légben mézes heteit a madárdallal . . . a tavasz, mint egy gondos, jó anya, már felöltöztette a fákat szép, zöld ruhába . . . Zefir ismét elregei a lomboknak azt a sok szép titkot, melyet eddig még minden évben elregei, (de melyről be nem számolhatok, mert ennek megértése csak a költő privi-

legiuma), a nap süt . . . a hold „mélázik“ stb. s ha még hozzáveszem a nyiló rózsákat, a fecskéket, a golyákat: úgy azt hiszem, hogy a tavasz leltárát meglehetősen pontosan összeállítottam s nem irhat alá rossz kalkulust még maga Vászón Gábor ur sem, aki pedig — mint talán tudni is méltóztatik — nemcsak a tavaszt megalkotó tárgyak pontos felsorolásában fejtett ki akadémiái jutalomra méltó buzgalmat, de még azon is töprengett, hogy vajjon e sok holmi (napsgár, madárdal, virágillat stb.) mennyibe kerülhetett az Úr Istennek?!

Annyit tehát konstatalhatunk, hogy a tavasz szép. Hogy aztán szépsége mellett hasznos-e, arra a varróleányok és szabók sietnek szemérmes „igen“-nel felelni, akik — mint talán szintén tudni méltóztatik — az embernek emberi formát adnak . . .

Oh, nekik most nagyon jó dolguk van!

— A mamák mindig ki tudnak erőszakolni leányaik számára az „öregtől“ egy pár új divatos tavaszi ruhát, mely hogy tulajdonképen mire való, azt sem az öreg, sem én, sem a másik nem tudnánk magunknak megmagyarázni.

— „De hát édesem, hiszen nem járhat a lányod úgy, mint „nemtudomkicsoda“! . . . nem nézne akkor rá senki! . . . ma-holnap pedig már itt az ideje, hogy férjhez menjen, hát kell, hogy — csak egy kicsikét is — feltűnjék . . .“

— „Jó, jó! . . . legyen már vége! reggeltől estig nincs az embernek egy szabad órája se! . . . folyton, de folyton ez a ruha-historia! . . . csináltasd hát meg, de aztán . . . aztán — hagyjatosok békét! . . .“

Ilyen párbeszédet hallana az ember, ha a családi szentélybe mint szellem léphetne be.

Pedig higgye el asszonyom, hogy a férfiak nem nagyon sokat törődnek azzal, hogy a kis Paulinán, vagy a még kisebb Bertuskán van-e mindennap más-más toilette . . . — elég, ha a zemei ragyognak szépen: elég, ha a tartalom üti meg a mértéket; — egy női költemény sokkal szebb, ha kitlalakja pongyola, ha a rimek nem a mesterkéltségig hangzanak egybe, mert így

ők ellenségeink nekünk. Ilyen s hasonló hangos szidalmakkal hagyták el a városbázát.

Ez a száraz tényállás.

Mint láthatjuk, a dolog még nem fajult el, de azért késedelem nélkül meg kell tenni minden intézkedést arra nézve, hogy az esetleges veszély elkerülhető legyen. Fel kell szép szóval világosítani az elégedetlenkedőket, hogy csak a saját fokozott szorgalmuk és munkájuk segíthet rajtuk. Orvoslást sem a hatóságok, sem az urak nem nyújthatnak, miután tisztán a munkaadó és munkás közötti egyezség határozhatja meg a munkabért és munkaidőt. Egy fanatizált ember-sokadalommal megértetni valamit — nagyon bajos dolog, de kitartással és szép szóval sok mindent el lehet érni.

Van azonban az illetékes hatóságnak egy más, okvetlen foganatosítandó, igen fontos kötelessége. Bármily veszélytelennek tartjuk ezt a mozgalmat, a rendőrhatalóságnak azt tréfára venni nem szabad. A sztrájkolóknak megfelelő foku elkeseredettsége s az urak elleni langos szitkok a szocializmus átkos csiréit hordják magukban. A szocialista tanok veszélyeire kitérni fölösleges; veszélyesek a társadalmi és államéletre, de legtöbbet ártanak követőiknek. Ezen azért első sorban a sztrájkoló közműves legyenek érdekeltünk, amikor azt hangoztatjuk, hogy a rendőrhatalóságnak kötelessége komoly vizsgálatot indítani. Mi a magunk részéről lehetetlennek tartjuk, hogy ez a hetven—nyolevan munkás minden más befolyás közrehatása nélkül, tisztán a saját belátása nyomán járjon el. A sztrájkoló közművesek életét haszontalan kiabálással, időfecséreléssel és elégedetlenkedéssel variálja. Mi lehetetlennek tartjuk, hogy lelketlen igazgatók ne szerepeljenek a dologban, sőt hajlandók vagyunk azt is hiszni, hogy a munkás kéréseknél oly nagy szerepet játszó igazgató iratok is kerültek Zomborba.

Erre akarjuk a rendőrségnek a figyelmét felhívni. Teljes erélyvel kellene a nyomozást megindítani, az igazgatók ellen a lehető legszigorúbban eljárni s kiszolgáltatni őket a törvény szigorának. Így aztán könnyen elejét lehet venni az esetleg bekövetkező nagyobb veszélynek. Tény az, hogy a sztrájkoló munkások feligazgató kedélye igen alkalmas talaj a fanatizálásra, ennek a lehetőségét kell hát megakadályozni.

Mi bízunk a helybeli közműves-testület intelligenciájában s hisszük, hogy az igazgatók példás megbüntetése s az elégedetlenkedők kellő felvilágosítása után a békés egyetértés újlag helyre fog állani. (szf.)

Árvizveszély megyénkben.

(Schmász Endre alispánnak a legutóbbi rendkívüli közgyűlésen az árvízről s annak pusztításairól felolvasott jelentése).

III.

Zsabyán a főforgó viszonyokhoz képest mindenről intézkedvén, az annyi aggályokat szolgáltatott Tiszaduna töltés főtartási társulat mosorini III-ik öblözetének viszonyairól kívántam közvetlen meggyőződést szerezni.

Ápril 18-án délelőtti tehát oda utazván, ott az eddigi legmagasabb tiszai vízáradás fölött már 93 cm. vízmagasságot találtam s tapasztaltam, hogy a még folyton emelkedő vízáraddal szemben, az akkor is élesen fújt kossovai szél által is támadott védgátakat nemcsak árvédelmi, de a lehetőséghez képest már buzamosb idő óta folyton emelni is kellett, s habár a culminatív közel kilátásban volt és a munka is erősen folyt, a Tiszának ezen, a 101-ik átvágás alatti legalsóbb részén fekvő szakaszán, a szemből levő torontali védművekkel aránylag szűk hullámtérre szorított, mindenemü felső gyűjtomedencéből itt egyesített óriási viz-

tömög a szél fokozódása esetében a katasztrófát kizárták épen nem tűntetvén fel, az ez esetben a mosorini öblözetbe a szakadás helyének magasságával betöltülő vízárak főként Mosorin és Vilova belterületével szemben leendő bizonyos megtámadtatás pusztító hatásának lehető kevesebítésére az ez esetben elkerülhetlenné válandó vilovai lefolyási akadályt képező és a tulpart mélyedéseinek való odább terjedését is kilitásba helyező áradatnak lehetőleg leszállított színvonalban való tartása szempont-jából a vilovai uttöltés átvágásának foganatosítása is, — a miniszteri biztos és a járási főszolgabíróval, Münst-berger Ferenc műszaki tanácsos és a védelmet e vonalon vezetett Hubert Lajos kir. folyammérnök jelenlétében megbeszélte, és d. u. 2 óra után onnan Ujvidék felé visszaindulván, a látottak által aggályaimban megerősítettén, nem mulasztottam el a mosorini elüljárókat, a már az odautaztomban kifejezett és időközben meg is kezdett, különösen a külön válvá, mélyen fekvő Kutas nevű községrészben és a többi alantabb fekvő községi részekben is a kiharcolkodás és kilakosításra vonatkozó intézkedéseknek és a lehető védelemnek egész erővel való folytatása, illetve foganatosítására utasítani. Utközben a végzetes kossovai szél mindinkább viharra fejlődött és az egész éjen át tombolt; reggelre a központi árvédelem vezetésének átvételére Zomborba visszaérkezvén, csakhamar és egyidejűleg kézbesítve lett a miniszteri biztos és a járási főszolgabíróknak sürgős sürgönye, melyben előbbi jelentette, hogy a mosorini III-ik öblözet töltés alsó szakaszát 20 méter hosszban a föltartoztatatlanná vált átműlés reggeli 6 órakor átszakította és utóbbi Mosorin és Vilova községek veszélyeztetett belterületei érdekében a vilovai uttöltés átvágását elrendeltetni kérte. Ezen körülmény következtében ismét sürgős sürgönyben, egy a miniszteri biztos, valamint a rétkező bizottság nyilatkozatát kikérvén, a kivágási kényszerhelyzetről, egy a földművelési, valamint a belügyi m. kir. miniszter urakat egyidejűleg ugyancsak sürgős sürgönyökben értesítettem s a hivatalos szakértőket véleménynyilvánításra felhívtam. Időközben ezen szakadás bekövetkezéséről a földművelési miniszter öngyerméltóságának 26,423. sz. sürgős sürgönyében a déli órákban szintén értesítvén, abban az is tudomásomra adatott, hogy ha ezen szakadást elfogni nem sikerül, ezen szakadás által Vilova község válságos helyzetbe jut és utasítottam, hogy a bekövetkező katasztrófára való tekintettel, élet- és vagyonmentés érdekében gróf Leiningen miniszteri biztossal érintkezésbe lépve, a szükséges intézkedéseket késedelem nélkül tegyem meg.

Időközben a főszolgabíró az átmetszés sürgős elrendelését ismét sürgős sürgönyben mindkét község érdekében sürgötven s a d. u. folyamán a kívánt nyilatkozatok is beérkezvén, — amög nagyobb pusztulások lehet megelőzésére, — végre d. u. 4 órakor 12,590. sz. a. a kérdéses uttöltés átvágását a következő sürgönyvel elrendeltem:

„Gróf Leiningen miniszteri biztos Titelen. A vezetése alatti Tisza-Duna töltés fentartási társulat harmadik öblözetének mai napon történt beszakadása folytán, Vilova község válságos helyzetére a földművelési miniszter által is figyelmeztetve és a méltóságoddal való érintkezés után a bekövetkező katasztrófával szemben, a szükséges előintézkedések késedelem nélküli megtételére utasítottam, Vilova és Mosorin községeknél a végpusztulástól való megóvása, egy az ottani lakosok élete és vagyonának lehető megtartása érdekében, a vilovai uttöltés átvágását, a meghalagatott szakértők véleménye és a fenforgó, általam is ismert felette súlyos viszonyok alapján, a járási főszolgabíró 2735. sz. előterjesztésére ezenel elrendelem. Miről méltóságodat értesítvén, előzetes megállapodásunk szerint felkérem, hogy ezen intézkedésnek azonnal a veszélyezett községek érdekeinek megfelelő érvényt szerezni, egyben az ezáltal természetes lefolyásába helyezett viznek a Tiszába való visszajutásáról saját hatáskörében, a legjobb tudomása szerint gondoskodni és engem ezen elhatározásom foganatosításáról táviratilag értesíteni méltóztassék.”

Mely intézkedéséről az átvágás gyors foganatosításának a miniszteri biztossal leendő sürgötése, valamint kapcsolatos élet és vagyonbiztonsági intézkedések megtételére tekintetben, egyidejűleg értesíttem. Megjegyzem még, hogy a mosorini szakadás foly-

ton növekedvén, ezen átvágás sürgőségét a miniszteri biztos ur a hozzá intézett, szintén időközben sürgős sürgönyömben, melyben értesítet, hogy a III-ik öblözetben az áradás oly rohamos, miszerint a Mosorint még az éjjel veszélyeztetni — jelezte és arról is értesítet, hogy a mellette működő Münstberger műszaki tanácsos véleménye is az, miként Mosorin és Vilova érdekében a vilovai uttöltés átvágása mielőbb eszközözendő. Az áradat a kapott jelentések szerint Mosorint tényleg már az nap este érte el, a vilovai uttöltés pedig a Münstberger műszaki tanácsos által kijelölt helyen és mérvben Hubert Lajos kir. mérnök vezetése alatt fenti intézkedéshez képest eszközöltetett úgy, hogy a 20-án d. e. oda érkezett áradat már egy 50 méter széles kivágást talált készen, melyet az csakhamar 90 méterre, majd még szélesebbre vajt ki. Mindennek dacára a d. u. 4—5 óra közötti óriási mérvet ért áradat nemcsak az átvágott töltés nyílásán, de egyuttal Vilova község belterületén is szédületes gyorsasággal átvonult és az uttöltés, egy a kovili utelágazás közötti újvidék-titeli törvényhatósági utszakasz 5. pontján is utat tört magának s a megmaradt uttöltés felső szegélyvonalát alatt még mintegy 50 cm.-rel maradván, világos, hogy a III-ik öblözet óriási víztömege természetes lefolyási irányát követve, ezen uttöltés mesterséges akadályának előzetes megnyitása nélkül is a kedvezőtlen alacsonyabb fekvésű Vilova község belterületén és a jelzett megyei törvényhatósági utvonalon át, a IV-ik öblözetbe amugy is betört volna s hogy az esetben az áradat rohamos az uttöltés átvágása által előzetesen lehetőleg magassága és feszerében mérsékelve nem leendvén, az uttöltés áttörése előtt legalább 60—70 cm. duzzadással és így még borzasztóbb magasság és pusztítással rohant volna Vilova községén keresztül, mely duzzadás víztöbblete Mosorinban is még több elárasztást okozott, az érteltet esetleg Kovil-Szilván egy részére, sőt ha annak hirtelen emelt védonalain át lép, mi 60—70 centiméteres víztöbblet esetében majdnem bizonyosnak vehető, még a dunai oldalon fekvő mögöttes községekre is áttérjedhetett volna. Maga Vilova községre pedig jóformán romhalmazzá leendett. A kérdéses uttöltés pedig, melyet a korábbi sokkal alacsonyabb tiszai áradás is az akkor nyit mosorini öblözetben elsodort, legalább azon mértékben, mint az ezen élet és vagyonbiztonsági, föltétlenül szükséges előintézkedés következtében történt, legalább ép ily mérvben pusztult volna el azon ellenállhatlan és föltartoztatatlan elementáris erő által, melylyel az itt természetesen magaslakok közé szorított óriási áradat előreláthatólag kellenet, hogy átrobantában feltétlenül birjon. Ömagától értetik, hogy az ekként járása többi részétől elzárt és amugy is 2 község elárasztása és 2-nek megtámadása folytán összes személyzetével elfoglalt főszolgabíró, a kovil-szilváni és esetleg gardinoveci árvédelmet is egyidejűleg eszközölni képes nem lévén, ezen szerencsétlenség beálltakor, miután ekkor Zsabyán már a lehető intézkedések folyamatban voltak, de a hely közelfekvése tekintetéből és ezen veszélyeztetett helyek oltalmára Mihailovits Kornél zsabylai főszolgabíró és a mellette működött Handler Jakab kir. mérnököt küldöttem ki és pedig előbbi hatósági biztosi minőségben, kiknek működése az előjáróságok és községi lakosok közreműködése mellett, a fentjelzettek viszonyokkal szemben, a víz tovább terjedésének és az ezzel kapcsolatos további pusztításoknak tényleg véget vetett. Az áradásnak a IV-ik öblözetbe való elterjedéséből folyólag, bár amint a víz kiegyenlítése a mosorini öblözetben bekövetkezett, a miniszteri biztos ur ezen öblözetet, annak legalsóbb részén a fensik alatt — és amint az lehetséges volt a IV-ik öblözetet is — annak a Duna-felé esett legalkalmasabb pontján 200 méterre a legpontosabb eljárással megnyitatta. Títel legalsóbb részén szintén kilakosítások voltak foganatosítandók és 24 ház víz alá is került, sőt a magasan jelzett fekvése következtében kezdetben nem féltett Lok községre Plateau felé eső részében, mintegy 48 óráig felette nagy veszélybe került, hogy onnan a kilakosítás s főképen az életmentés előzetes biztosítása érdekében, a nők és gyermekek a fensikra ladikokon kivetettek s a végszükségben emelt védgátak az óriási vízrohammal szemben az élet-halál tusát szerencsésen kiállották a nélkül, hogy csak egyetlen ház is víz alá került volna.

sokkal inkább szembeötlő az eszmének, a gondolatnak plaszticitása...

— Tudom, hogy vizet hordok a Dunába, vagy (hogy egy teljesen modern szójárást használjak) Zichyvel megyék osöket kutatni (mindakettő hiába való) ezzel a megjegyzéssel, sőt lehet, hogy a mama még rám is mordul: „eh, mi köze ehhez egy tárcáirónak!... sörpörjőn kiki a maga háza előtt!...”

Kegyed már jobb szívű Bertuska; kegyed nem kiált rám, csak — duzzog egy kissé... s türellemmel olvassa tovább cikkemet. Hogy pedig én ezzel az anyagi türellemmel vissza ne éljek: elhagyom e témát s áttérek a saizon egy érdekesebb jelenségére, a — majálisra. Mikor diákkoromban egyszer az a nagy megtiszteltetés ért, hogy majális főrendezőnek választottak meg, (amit természetesen csak egy hordó sör ígérete mellett érhettem el) — akkor a majálisoknak még csak ideális részét ismertem.

— Kora reggel kivonult a diákság az u. n. „malomkertbe”, mely hely nemcsak azért szép és nevezetes, mert a Tisza mellett, hegyek között fekszik s gyönyörű sor fenyvestől van környezve, de arról is híres, hogy lövönat — melybe lovak helyett „ráérő” hordárok vannak fogva — viszi ki oda az embert.

Mi egy páran, akik az állatvédő-egyesületnek, ha nem is tagjai, de hívei voltunk: nem nézhetjük a hordároknak ezen kintatását s fiakkerosokat fogadtunk. A fiakkerosok röpitettek aztán ki bennünket (persze, ez az ő nyelvükön van mondva) irtózatossal lassúsággal a házilányokkal együtt a mulatság színhelyére. A házilányok (15—17 éves intézeti lányok) főzték az ebédet, mely paprikás krumpliból s turóscsuszából állott. Ez utóbbi nem az „allott”, hanem a turóscsusz) hogy, hogy nem — nagyon jól sikerült, de a krumplibiztosan beletört volna a fogunk, ha az illetemnek azt a szabályt nem tartottuk volna szem előtt, mely a fogaknak a kitérést abban az esetben, ha az eledel szép kezek által készítettik, — szigorúan tiltja.

A délutáni játékok nem bírnak az érdekesség ama jellegével, hogy azokat külön felsorolásra érdemesítsem. Azok, kik féltek az év végi vizsgától: szerelmet vallot-

tak az egyes tanárleányoknak s rengeteg dicsérgették — a déli krumplit...

Este felé lassan-lassan megtelt a kert Blankuskákkal, Annuskákkal, Iduskákkal, Örszikékkal és még sok kakkal és kékkel, akiket aztán végre esernyő alatt cipeltünk be az öltözőbe, mert a majális eső nélkül épügy nem képzelhető el, mint anyós „bájtalanság” nélkül, olvasó báj nélkül, tárcán (mindakét értelemben!) — tíresség nélkül stb.

— Következett a tánc.

A jól „befederveiszolt” padlón csak egy reptültek végig a csinos párok... s ha a tanár leánya: Iduska tánc közben véletlenül elbukott, akkor táncosa megbukott — a vizsgán. Ha én — akinek a jó tanulóknál közül biányozni szintén szerencsém vala — többet táncoltam a mathezi tanár lányával, mint pl. Sigmund Jani barátom, akkor az öreg professzor engem félrehívott s megmagyarázta: hogyan kell kikeresni a — szögek logaritmusát... — másnap aztán ebből kérdezett az iskolában mindkettőnk, de bizony akkor se tudott egyikünk többet a másikánál, lévén előtünk nagyon értékes az az értéketlen mondás: „ballgatni arany”. Ha a négyes rendezésénél egyes francia szavakat rosszul ejtettem ki, akkor francia tanárom, aki közel állt hozzám, szórakozottan förmedt rám: „Leüllet!... nem tud semmit!... Secunda!...“ etc.

Szóval: nagyszerűen mulattunk.

Van azonban a majálisnak, — mint minden táncal egybekötött mulatságnak — egy másik, nem annyira ideális oldala is, melyen a mamák foglalnak helyet s kisérők éber figyelmével, hogy X. Y. dr. kire néz, kire mosolyog, kivel táncol, kivel beszélget legtöbbet?... S ha talán Inéz nagysádot Kenézy dr. az illó határon belül, tehát nagyon is közelről szemléli meg: akkor Inéz nagysád Kenézynek e megnezését — elnézi, mert a teremben körülnézve azt nézi ki a mama szurós tekintetéből, hogy az ő nézete szerint is elnézhető az ilyen megnezés...

— Sok fiatal ember nem képes fölfogni azt, hogy miért nem állhatják ki őt a mamák, holott a leányaik

meg ellenkezőleg nagyon kedvelik s ahol csak lehet, kintintetik. A magyarázat pedig egyszerű: ha az a fiatal ember beletekintene egyszer a házassulandók tükrebe, látná, hogy ő még nem „tanglich”, tehát igyekezni kell letenni a — bírói vizsgát...

— Kegyed azonban bájos olvasóm, mindezzel még nem törődik! Figyelmen kívül hagyja e reális részleteket s csak a kedves — Bélára szegezi tekintetét... Nem bánja, ha ő nem is kollognált le pontosan, megelégszik azzal, hogy pesti jogász... hogy dívatosan öltözködik... hogy ah! oly sikkesen táncolja Marci orra előtt kegyeddal a csárdást!...

S a gyereket a papa is meg a mama is szereti! A papa nem teszi föl a szemtveget, ha megnézi az indexét... bisz ez mellékes; a fő, hogy a fiu nagyokat tud inni: mégse csip be s hogy nagyszerű tarokkpartner, amennyiben az öreg huszonegyesét sohasem fogja el. Az édes mama is kivétel tesz ez egyre nézve. Nem törődik azzal, hogy jogvégzett-e, vagy sem... ah! hiszen oly elegáns és szépen tudja a „kiszti hand”-ot gyakorlatban érvényesíteni!...

S kegyed boldog!

Az akác alatt kéjjel szívja magába a tavasz parfümös legét... el-emereng a közeledő majálisok gyönyöreire... képzelete búvpatakjában oly szépekké lesznek a benne megfűrésztöltött ábrándképek, hogy szánom őket tollam hegyére szurni s tintával befeketíteni. Nem! Csak őrizze meg azokat a szép ábrándokat bájos olvasóm, nem mondom el őket én sem: hiszen annál szebbek, minél titokzatosabbak!... — Ezek az ábrándok azok, amelyek lelkét az ártatlanság zománcával vonják be... ezek azok, a melyeket a május terem meg az ifjú szivekben, hogy széppé tegye előttük az életet... ezek azok, a melyekről Vörösmarty, midőn saját érdekében osztogatta Laurának a tanácsokat: azt mondta, hogy az élet megtroutó... de más alkalommal meg elismerte, hogy azok hirdetik a szív és lélek ifjúságát...

Hartmann János.

530 lak
és 2 sz
épület.
épület.
összed

L
viz ala
vehető
valózin
viz a k
bázak l
fog en
nos haz
eláraszt
kedése
elismere
bírónak
ki mell
szakért
mérnök
szolgab
József v
és véde
hogy a
mindeze
fölemli
a legköz
is még i
törvényb
azokna
nyomán
hivatalo
közönet
óriási m
sot esett
a felső
dek kies
de az ev
megköm
előzése
nára D
veendem
felelő,
szabály
a Duna
egy a T
ben, ugy
megzem
csendőrs
közremű
a legutó
magaos
más kez
veken
közsegi,
keztében
viszonyo
eltartás
miniszter
hó 3-án
államseg
szükség
zásért e
3-án, m
járás m
lyamatba
sz. a. a
nemlék
mányokt
közlebb
érdekebe
zottsági
a jösvi
kerelem
fedél és
a jó szí
jótékony
kegyet
is hajlé
jussón
csétken
Veg
delem, a
bekövek
tett intz
jedelmé

Be
árvizkár
Endre a
szívvel f

Be
itélő tá
hétre ny
járásbír
Szegedre
lyamán
minisztra
tással az
veszi az
Sélyet,
A zomb
kiállotta
ményeke
vezetője
A beoszt
désben v
különöse
melátog
Dömötör
mert, ho
nyant, h
munkáss

A gondosan megtett övintézkedések dacára Mosorin 530 lakháza közül viz alá került 131, 19 melléképület és 2 szélmalom. Ezekből összedől 94 ház és 16 melléképület. Vilova 241 házából 164 lakház és 76 melléképület, ebből összedől 87 lakház és mind a 76 melléképület. Végre Titelen viz alá került 24 ház, melyből összedől 11.

Ezen adatokat összevonván, csupán ezen vidéken viz alá került 482 lakház és ezekből összedől és hasznavehetetlenné vált 281 és legalább 150 melléképület. Igen valószínű azonban, hogy mire a lassu apadás mellett az árvíz a községek belterületéről teljesen elvonul, az összedőlő házak létszáma 320-ra s a melléképületeké 170—180-ra fog emelkedni. Ember élet vagy testi épségben, sőt hasznos háziállatokban sem történt számbavehető kár, ezen elárasztott vidéken sem; mi a mentés és minden intézkedések erélyes és gondos foganatosításában kiváló elismeréssel és odaadással eljáró Vojnits István főszolgabírónak kiváló és legnagyobb elismerésre szolgáló érdeme, ki mellett elsősorban az átvágás foganatosítása után szakértőül melléje rendelt Hubert Lajos kir. főszolgabíró, utána pedig még fölémlítendő: Szemző János mérnök, Nagy Jenő szolgabírói írnök és Laczkovits József végrehajtó, kik a különböző helyeken a mentési és védekezési munkákat vezették. Önmagától értetik, hogy a községi eljárárok és esetleg egyes lakosok és mindezek körül egyes helyeken és viszonyok között fölémlítésre méltó érdemeket szereztek, miről, ha ott a legközelebbi időben megfordulandók, vagy más vidékről is még közvetlen pótlólagos értesítéseket nyerek, a tek. törvényhatósági bizottság adandó fölhatalmazása alapján azoknak, valamint a többi vidékekről hivatalos adatok nyomán már megállapított s illetve még megállapítandó hivatalos és nem hivatalos közegeknek érdemeik szerint köszönetet, illetve elismerést fejezünk ki az ez évi óriási vízár és elárasztások körül szerzett érdemeikért, sőt esetleg ezen érdemek közül a legérdemesebbeknek a felsőbb helyről való megfelelő elismerést is igyekeznék kieszközölni. S amidőn azt is kijelentem, hogy az ez évi áradások tanúságait a jövő hasonló árvédelmek megkönnyítése és a beállítható szerencsétlenségek megelőzésére komoly és folytonos hivatalos eljárásom hasznára fordítandom és ez irányú intézkedéseim alapjául veendő s nem fogom feledni a vármegyei mentési feladatok, különösen az alsó Tisza halaszthatlanná vált szabályozási kérelmeket sem; s jelenem azt is, hogy a Duna vidéki árvédelmet Bezdántól a bukini zsilípig, ugy a Tisza mentit Martonostól Mosorinig annak idejében, ugy amint azt a központi szolgálat lehetővé tette, megismerltem, — kell hogy megemlékezzem a kir. csendőrség és a községi rendőrségnek elismerésre méltó közreműködéséről is s amidőn meg fölémlitném, hogy a legutóbb fölémlített vidék a községi földek, ugy a maganosok birtokainak elárasztása folytán az öblözeti más kezelés alatti nagy terjedelmű földek és a védművekben elszennvedett nagy károsodásokon kívül ugy a községi, valamint a magánjövödelmek elmaradása következtében a közvetlen jövőben igen szorult, sőt inséges viszonyok közé kerülnek és esetleg számos család eltartásra is szoruland, önmagyméltósága a kir. belügyminiszter urnak 14148/1895. alisp. szám alatt folyó hó 3-án kimerítő jelentést tevén, eleve már 6000 frt államszegély kiutalványozását kértem és a bizonyosan szükséges nagyobb mérvű inségkölesün iránt is tájékozásért esedeztem. Továbbá, ugyancsak f. évi május hó 3-án, miután az időközi segélyezés tekintetében e két járás menten maradt községeinek segélyezését tettem folyamatba, az árvíz károsultak javára, ugyancsak 14148 alisp. sz. a. az egész vármegye területére készpénz és gabnamentekben, ugy egyéb eltartható természetbeni adományokban a gyűjtést folyamatba tettem, melyet a legközelebbi napokban az ezennel ezen szerencsétlen lakosság érdekébeni közreműködésre felkért törvényhatósági bizottsági tagoknál, a vármegye nagyobb birtokosainál, a jószív-egyletnél és mindenütt folyamatba teendő segély kérelemmel kiegészítendek, hogy ezen szegény kárvalott, fedél és jövedelem nélkül maradt polgártársaink részére a jó szívek áldozatait: községeknél, egyeseknél, ugy jótékony egyleteknél elvérvén és lehetőleg a legmagasabb kegyet is kikérvén, — azon feltevésekben, hogy nem engedjük, hogy a mieink közül ez indokból csak egy is hajléktalan maradjon, ehezzen vagy koldusbotra jusson, impozáns segélyösszegekkel siethessen a szerencsétlenek támogatására.

Végül kérem kegyeskedjék ezen az ez évi árvédelem, ugy a zsabalyai és titeli szolgabírói járásokban bekövetkezett elárasztásokról, valamint az azok folytán tett intézkedéseimről adott ezen jelentésemet egész terjedelmében jóváhagyólag tudomásul venni.

Ujdonságok.

Császká György kalocsai érsek a bácsmegeyi árvíz károsultak javára 1000 frtot küldött le Schmausz Endre alispán kezébe. A bőkezű főpap jóságát hálattal szívvél fogadja a megye közönsége.

Bernáth Géza Zomborban. A szegedi kir. ítélő tábla elnöke, Bernáth Géza, befejezte majd egy hétre nyuló vizsgálatát a helybeli kir. törvényszék és járásbírósnál s szombaton a déli vonattal visszautazott Szegedre. Azok, akiknek alkalmuk volt a vizsgálat folyamán vele érintkezni, bemulják kiváló jogászai és adminisztratív tehetőségét, melylyel meglepő gyors áttekin-téssel azonnal a dolgok velejére tapint s azonnal észreveszi azt, amit keres. Szigoruságban felülmúlja elődjét, Séllyt, de eljárásában sokkal simább, mint Sélly volt. A zombori kir. törvényszék minden tekintetben fényesen kiállotta a vizsgálatot s az elnök ur vizsgálatának eredményeképp csak elismerés jutott a kir. törvényszék kiváló vezetőjének Széchenyi Józsefnek s a kitűnő bírói karnak. A beosztást illetőleg a táblai elnök, több személyi kérdésben változtatott az eddigi állapotban. — Örvendünk különösen azon, hogy Bernáth a kir. járásbírói is meglátogatta. A kir. járásbírói érdemes vezetőjének Dömötör Pálnak sem volt mitől tartania a vizsgálatól, mert az sem deríthetett ki mást, mint azon köztudomású tény, hogy a járásbírói bírói kara, a legerősebb munkásság dacára is, szemben az óriási ügyforgalommal,

alig képes eleget tenni a jogkereső közönség igényeinek. Meg vagyunk győződve, hogy a kir. tábla elnöke teljesen tisztába jött azzal, hogy a zombori kir. járásbírósnak nem személyi okokból keresendő baján segíteni, égető szükségé vált, ha csak azt nem akarják, hogy e bíróság az óriási munka alatt összeroskadjon.

Az elnök urnál pénteken a zombori ügyvéd-egylet is tiszteltget. A küldöttség Szilágyi Mór elnökkel, dr. Czvetkovits Péter, dr. Molnár Gyula, Paul Kálmán és dr. Balogh Ernő ügyvédekkel állott. A tisztelő ügyvédek a táblai elnök igen szívesen fogadta.

Pénteken este Schmausz Endre alispán, a királyi törvényszék és járásbírói és jegyzői kara, valamint a kir. ügyészek Széchenyi József kir. törvényszéki elnök vendégszerető házához voltak hivatalosak, hol a házigazda lukullusi lakomat adott kitűnő vendége, Bernáth Géza tiszteletere. Az első felköszöntőt Bernáth Géza mondotta, éltetvén a szíves vendéglátó ház urasszonyát, Széchenyi Józsefnét. Majd Széchenyi József, Szondy Mátyás, Schmausz Endre, Dömötör Pál, Kardos Kálmán, Lázár Kálmán tirtettek poharat a táblai elnök és családjának egészségéért, a fölköszöntőkre Bernáth Géza köszönettel válaszolt. A társaság a reggeli órákig, pompás jókedvben együtt mulatott, a törvényszéki elnök vendégszerető házában. Szombaton délben az egész bírói kar kikísérte a vonathoz a távozó táblai elnököt.

Áthelyezés. Az elhunyt török-becei postafőnök helyére Barcsay Márk újvidéki posta- és táv. tiszt. küldetett ki a hivatal ideiglenes vezetésére.

Uj ügyvéd Adán. Dr. Balányi János Adán ügyvédi irodát nyitott.

Az export-gőzmalom víze. Az export-gőzmalom elhasznált vizét a városi park melletti koresolyázótérre vezeti. A kis tavacska az előző években ilyenkor már kiszáradt, most meg oly nagy a vízállása, hogy a park előtti fiatal ligetet is teljesen elborította. Természetesen, mert a víz éjjel-nappal állandóan folyik. Tavaly az ujligeten termelt füvet a város 120 frton adta el, az idén békák és kacsák tanyáznak a szíven viruló fák alatt és szakértők véleménye szerint, ha még soká vizben állanak a fák, keivesz az egész liget és akkor kezdetjelül újra a befásítást. A gőzmalom részvénytársasága most kénytelen más módon gondoskodni vízének levezetése felől. Terve, hogy a nemes-militicsi-uton át a nagy körutra a vízlevezető főárkba vezettessék az s ez esetben a víz a korzón átvezető árkon folynek végig. Mindenesetre kívánatos, hogy az árkok víze folyjék s így az árkok legalább némileg állandóan tisztítottassék, mert ez esetben hihetőleg elvész az a sokszor érzett bűz is, melylyel a korzó környékét az árkok többször elárasztja. A csatornázás a részvénytársaságnak körülbelül 4000 frtba kerül. És mert abból a városra is némi haszon járul, az iránt folyamodott, hogy a város felezze meg a költségeket. A mai közgyűlés fogja tárgyalni ezt az ügyet. A gazdasági- és pénzügyi bizottság már a napokban foglalkozott ezen ügyvel és oly értelmű javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, hogy e célra 2000 frt szavaztassék meg.

Jubileum. Az adai róm. kath. templom jövő évben lesz 100 éves, amennyiben 1796. évben adatott át rendeltetésének. Az adai r. kath. hitközség elhatározta, hogy 1896. szept. háromság vasárnapján nagyobb ünnepélylyel fogja megülni templomának 100 éves jubileumát.

Előmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter Vojnits István főispánnak, a magyar kir. államvasutak Baja állomásától, a Duna áthidalásával, a magyar kir. államvasutak Bártászek állomásáig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra megadott és mult évi április hó 15-én meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét, a lejáratától számítandó egy további évre meghosszabbította.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a temerini temetkezési egylet alapszabályait jóváhagyta.

Óvónőválasztás. Bács-Földváron a két óvónői állásra Bolunek Hermina és Berity Theodorát választották meg.

A tiszamenti árvíz károsultak javára. Nap-nap után érkezik egyik-másik vármegyéből megkeresés a vármegyéhez is, meg a városokhoz abból a célból, hogy tűz- vagy vízkárosultakat segélyezzenek. Pedig hát a mi vármegyénkben is akad segélyezni való. Most pláne a Tisza mentén óriási károkat tett az árvíz. Ebből az alkalomból a vármegye alispánja — a többi vármegyék szokásához képest — szintén megkeresést intézett egyes törvényhatóságokhoz az árvíz károsultak segélyezése iránt. Zombor sz. kir. város törvényhatósága mai közgyűlésében tárgyalja a megkeresést. A gazdasági és pénzügyi bizottság — a költségvetés erejéhez képest — 100 frt megszavazását hozta javaslatba. — Egyidejűleg megemlíthetjük azt is, hogy a városi tisztviselők körében is gyűjtést rendeztek erre a célra és kiterjesztik a gyűjtést egyszersmind a törvényhatósági bizottság tagjaira is.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a torsi polgári óvónői alapszabályait jóváhagyta.

Korcsmárosok és pincérek értekezlete. Mikosi Imre, a Vadászútrú vendéglőse ma d. u. 3 óra közgyűlésre hívta össze az összes zombori vendéglősöket, korcsmárosokat és pincéreket. A közgyűlésnek — mint értesülünk — az a célja, hogy városunkban is alakítsassék a létesítendő országos pincérnyugdíjintézet javára egy adománygyűjtő társaság.

Hymen. Koller Dezső Baja város tb. alkapitánya szombaton vezette oltárhoz a bajai róm. kath. plébánia templomban Fülöpp Rezsín kisasszonyt, özv. Fülöpp Kálmán leányát.

Eltűnt. Katona István ludasi (Szabadka) lakos még a mult hó 30-án eltávozván lakhelyéről és még a mai napig sem tért vissza. Az eset a rendőrségnek feljelentették, akik nyomban megindították a nyomozást, de eddig eredménytelenül. Azt tartják, hogy Katona valamely bűnténynek esett áldozatul, mert civakodó természetű miatt igen sok volt a haragosa.

Az újvidéki dalárda jubileuma. Említettük már, hogy az újvidéki dalárda fennállásának 25-ik évfordulóját nagy ünnepélyességgel üli meg. A jubileum június hó 1-én és 2-án lesz. A napokban bocsájtották ki az ünnepély programját. A program rövid kivonata a következő: Szombaton, június hó 1-én. Déltűn 4 órakor: A vendég-dalok fogadása és elszállásolása. 2. Este 9 órakor: Szerenád Flatt Viktor főispánnal, a diszgyűlés elnökével és Pety Popovits István kir. tanácsos, polgármesterével. A szerenádok igen változatos programja van. — Vasárnap, június 2-án. 1. Délelűt 8 órakor. Az előadandó összkarok próbája az állami polgári és középkereskedelmi iskola udvarán. Az összkarokat Goll János fő- és székvárosi tanár vezényli. 2. Délelűt 11 órakor. Ünnepi diszgyűlés a következő tárgysorozattal: a) Hymusz. b) Diszelnöki megnyitóbeszéd, tartja Flatt Viktor főispán. c) Óda az újvidéki dalárda 25 éves jubileumára, írta és szavalja dr. Benedek János. d) Az újvidéki dalárda 25 éves története; felolvassa Metzinger Lajos, az újvidéki dalárda titkára. e) A versenyző dalegyletek sorrendjének és a jury tagjainak kihirdetése. f) Záróbeszéd, tartja Bruck Ferenc, az újvidéki dalárda elnök. g) Szózat. Déltűn 1 órakor. Diszbed a lövő-csarnokban; egy teríték ára 1 frt 50 kr. A lövő-csarnokba való kivonulás mindjárt a diszgyűlés után történik. Déltűn 4 órakor. Katonai sétahangverseny. Déltűn 6 órakor. Versenyekelés, melyben a budapesti „Törökvs” dal- és önképző-egylet, a kulai dalárda, az ó-becei polgári magyar dalkör és a zombori kaszinó-egyleti dalárda vesz részt. Díjak: I. díj: Egy remekművű karnagy pálcá; Ujvidék szab. kir. város ajándéka. II. díj: Ezüst koszorú; az újvidéki hölgyek díja. III. díj: Ezüst serleg; az újvidéki dalárda díja. A verseny után a sétahangverseny folytatása és a jury folytatása. Este fél 9 órakor. Dalestély összkarokkal, igen változatos és érdekes műsorral. A dalestély után tancvigalom. — Hétfőn, június 3-án. Kirándulások az újvidékiek kalauzólása mellett. Kirándulási helyek: Kamenica és parkja; gyalog 1, helyi gőzessel 1, órányira. Karlóca, vasuton a második szomszédállomás.

Hangverseny. Lidl, Ney, Vince és Funták budapesti művészek nagyérdékű hangversenye — mint már jeleztük — ma este lesz megtartva a városi színházban. A művészek tegnap a déltűni vonattal városunkba érkeztek.

Eljegyzés. Szabó Árpád, pénzügyigazgatósági díjnok, eljegyezte Csapó Marika kisasszonyt.

Agyonrugta a ló. Özvegy Hevesy Anna, újvidéki lakosnő 5 éves kis fia, Árpád elment a Petőfi-utca 39. számú házba játszani. Az udvaron szabadon legelészett egy ló. A gyermekek játék közben nagyon közel találtak jutni a lóhoz, mire ez egyszerre kirugott s a szerencsétlen kis fiut ugy rugta halántékra, hogy menten meghalt.

Adakozás. Ujvidéken gyűjtést eszközöltek a Lajbachban lakó s a földregész által nyomorba jutott magyar állampolgárok felszegélyezésére. Összesen 78 frt 30 kr gyűlt össze, mely összeget már rendeltetési helyére juttatták.

Hajók összeütközése. A „Morava” és „Árpád” vontató gőzösök f. hó 19-én este 10 órakor a bajai hajóállomásnál összeütköztek, mely alkalommal a „Morava” kisebb sérülést szenvedett. A kár mintegy 1000 frtra rug. Emberélet nem forgott veszélyben.

Megégett a kender. Róth István ó-becei köteles kenderrel a kocsiján az országúton haladt, mikor szembe jött vele Sztójkovits Zsuzsanna turjai jegyző kocsija a vasutól. Láta, hogy a kocsis éppen akkor gyújt pipájára, de nem is gondolt arra, hogy az ő kenderre végzetes lehet. Alig haladt azonban néhány percig, mikor fölesapott háta megett a láng, a kender kigyult. Más menekvés nem volt, mint az égő kender a kocsiról ledobni, megmenteni nem lehetett. Róth a turiai kocsist okozza, a ki az ő nézete szerint, égő gyufáját mellette elment kocsijára dobta, miért is jelentést tett a rendőrségnek.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Csinesák Jánosné, mint neje; Csinesák Béla, Irén, József, Zoltán, Gizella, Endre, Mariska, Janika, Lujzika, mint gyermekei; testvérei és számos rokonai nevében szomorodott szívvel jelentik a hű férj, illetőleg jó atya, testvér és rokon Csinesák János jegyző és postamesternek hosszas szenvedés után folyó évi május hó 23-án éjjeli 2 órakor életének 47-ik és boldog házasságának 26 ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó évi május hó 25-én déltűn 1 órakor fognak a jankováci kalváriai temetőbe a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és örök nyugalomra tétetni. Lelki üdvéért az engesztelő szent mise május hó 26-án lesz. Kisszállás, 1895. május 24.

Aki ásóval pofozkodik. Biki Pista ó-becei kutató nem nagyon gyengédén bán az ő élete párvál. Legalább erre enged követeztetni a következő eset. Csütörtökön egy kissé túlerős borközi állapotban tért baba Biki és feleségével ugy összekocdott, hogy már a fojtogatásnál tartott, mikor házigazdája belépett. A gazda az asszony segítségére iparkodott lenni és a dühös férjet akarta eltávolítani, de ekkor meg ő ellene fordult Biki és a kéznél levő ásó lapjával ugy ütötte arcul a házigazdát, hogy még most is ágybanfekvő beteg. A garázda kulfurót átadták a járásbírósnak.

Garázdálkodó adós. Dsigurszki Lázó ó-becei szállási ember a nala foglalás eszközlése miatt megjelent községi esküdött gorma szavakkal illetve, de fegyvert is fogott reá. Az esküdttel volí rendőrök nagy nehezen csavarhatták ki kezéből a revolvert, még mielőtt nagyobb szerencsétlenség támadhatott volna. Az ellenszegülőt elvették a revolvert s azzal visszatértek a városba. Az esetről jelentést tett az esküdtt a szolgabírósnak, amely azonnal csendőroket küldött, de már hűlt helyét találtak a betenkedő adósoknak. Az ügy különben áttétetett az ó-becei járásbíróshoz.

Helyreigazítás. Lapunk folyó évi 40-ik számában közölt s „Adakozás az árvíz károsultak javára” című hírtünkben sajtóhiba volt, amennyiben nem Dalmay Pál, hanem Dalmay Béla kincstári ügyész adott 1 frtot.

Művészet és irodalom.

„Ország-Világ.” A nyári szezonra nem ajánlatunk olvasóinknak pompásabb, szórakoztatóbb olvasmányt, mint legjobb képes lapunkat, az „Ország-Világot.” Legújabb (21) száma is megerősít abban a véleményünkben, hogy az „Ország-Világ” a képes újságok közt a legméltebb a magyar közönség rokonszenvére. Bemutatja írásban és számos képen a készülő ezredéves kiállítás, pompás rajzokat közöl a polai ünnepekről, arcképeket mutatja be az új külügyminiszternek, ad kacagató humoros képet. Gazdag tartalmából kiválik Váradi Antal költeménye, Adorján Sándor, Cotherin, Verpeléti Kálmán, Csengey Gusztáv. Kruky Gyula cikke. Rovatai, mint mindig, változatosak és élénkek. Az „Ország-Világ” előfizetési ára mégis csekély: negyedévre 2 frt. Mutatvány-számot ingyen küld a kiadóhivatal (Hold-utca 7. sz.)

A „Vasárnapi Újság” május 26-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Az 1896-iki kiállítás színbélyéről.” (Képpel: Az ezredévi kiállítás történeti csarnoka. Legújabb fénykép után.) — „Az 1896. évi országos kiállítás főkapuja.” (Kolbenheyer Viktor kivitelre elfogadott tervének rajzával.) — „Miért?” Költemény Varsányi Gyulától. — „Regénytár.” — „Rablókaland.” (Képpel): „Antifer mester csodálatos kalandjai.” Verne Gyula regénye, fordította Huszár Imre (az eredeti francia kiadás rajzaival.) — „Afrikai vadász-kalandok.” Borovszky Géza magyar tengerészkapitány naplójegyzeteiből közli Hentaller Elma. — „Képek Japánból.” Irta Reményi Ferenc. — „A magyar athletikai klub országos vívőversenye és vívőmérkőzése.” Kimmach Lászlótól. (Képekkel Jantyk Mátyas rajza és Ellinger Ede fényképei után.) — „A pesti partról a Gellérthegy ormára vezető új lejtős hid terve.” (Képekkel.) — „Az al-dunai áradások.” (Képekkel.) — „Martinovics és társai.” (Martinovics, Szentmarjai Ferenc és Laczkovics János arcképeivel.) Dr. Váczy Jánostól. — „Körösi Sándor.” (Arcképpel.) — „Divattudósítás.” (Divatképpel.) — „Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes rovatok.

NYILTTÉR.

Nyilvános köszönet.

Mindazon jóbarátaim és ismerőseim, kik nekem, ama súlyos csapás alkalmával, midőn forrón szeretett nőmet elvesztettem, részvétüket nyilvánították, fogadják ez uton köszönetemet.

Petrovoszello, 1895. május 24.

Balogh György,
gyógyszerész.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügynök.

Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1094. szám.

1895.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett lovasrendőri állás, esetleg előléptetés folytán megüresülő gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitnak. — felhívják pályázni önjártókat, hogy kellőleg felszerelt kérvényüket **f. évi június hó 10-éig** Szeghegy község elöljáróhoz adják be.

A pályázók kötelesek igazolni, hogy kiszolgált katonák, magyar honpolgárok, feddhetlen és megbízható egyének, a magyar nyelvet szóban és írásban, úgy a kézségben divó nyelvet birják, egészségüket igazoló orvosi bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

A lovasrendőri állás évi fizetése 300 frt készpénz, 120 frt loátalány, esetleg az előléptetés folytán megüresülő gyalogrendőri állás évi 300 frttal van egybe-kötve.

Kelt Szeghegyen, 1895. évi május hó 19-én.

2—2

Az elöljáróság.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községében lemondás folytán megüresedett gyalogrendőri állásra pályázatot nyitnak. Ezen állással évi 300 frt javadalmazás jár.

Pályázatot minden 24—42 éves katonaszolgálatot teljesített egyén, ki a községben divó magyar, német és dalmát nyelvet szóban, a szolgálati magyar nyelvet pedig írásban is birja.

A pályázati kérvények az alulírott községi elöljáróság-hoz **folyó évi június hó 16-áig** annál is inkább betérjesztendő, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó a rendőri ruházatot sajátjából tartozik beszerezni.

Katymár, 1895. évi május hó 25-én.

Latinovits,
h. jegyző.

Till Imre,
bíró.

1267. szám.

kig. 1895.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járás Kis-Hegyes község rendőrellőhelyében évi 200 frt fizetés és 120 frt loátalánnyal javadalmazott lovasrendőri állás ürült meg.

Pályázati kérvények **folyó évi június hó 15-ig** Kis-Hegyes község elöljáróhoz küldendő.

A pályázók kötelesek igazolni, hogy kiszolgált katonák, magyar honpolgárok, feddhetlen és megbízható egyének, a magyar nyelvet szóban és írásban birják, egészségüket orvosi bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

Kis-Hegyes, 1895. évi május hó 25-én.

Czirák,
jegyző.

Szabó Benus,
bíró.

BUTOR

üzleti helyiség változás.

Tisztelettel van szerencsém a mélyen tisztelt vevőimet és a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy **május hó 1-én** butor-áru raktáromat, ugyancsak **ugyszintén kárpitos műhelyemet,** a főutcában, a Zombori Takarékpénztárral szemben levő Sztojkovits-féle házba helyeztem át.

Amidőn ezen új helyiségembe átköltözve bátorodom mélyen tisztelt vevőimnek és a n. é. közönség becses figyelmét cégre felhívni, kérve kegyes megszerencseltetését azon határozott biztositással, hogy részemről mindent megtegyek, hogy minden egyes vevőimnek ugymint eddig, ezután is minden tekintetben teljes meglegedését kiérdemelhessem.

Kegyes pártfogásért esedezve vagyok, kiváló tisztelettel

ADLER ADOLF,
kárpitos-mester és butor-kereskedő
ZOMBORBAN,
Sztojkovits-féle ház, a Zombori Takarékpénztárral szemben.

3775. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába kebeleztetett Torza községében előléptetés folytán üresedésbe jött inok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni önjártókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamódványukat hozzám **folyó évi június hó 6-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Ezen állás 300 frt javadalmazással jár, mely összeg előleges havi részletekben fizetetik ki.

A választás Torza község-házánál folyó évi június hó 7-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Bács-Kula, 1895. évi május hó 19-én.

Dr. Széchenyi Tamás,

főszolgabíró.

3—1

4489. sz. 1895.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Kulpin községében megüresült jegyzői állásra pályázatot nyitok.

Minek folytán felhívom a pályázni kívánókat, miszerint életkorukat, eddigi szolgálataikat, valamint a magyar, szerb és tót nyelvekből letett jegyzői vizsgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi június hó 7-éig** alulírottánál nyujtsák be, mert később érkezők figyelembe vehetők nem lesznek.

A jegyző évi javadalmazása áll: oszt. ért. 600 frt készpénz, 1/4 telek föld, a reá eső 1 hold 920 ölnyi legelőtelmeny és egy szerűskertből, mely után az adót a jegyző fizeti; szabad lakás és saját személyére díjmentes fuvarból.

Kelt Ujvidéken, 1895. évi május hó 14-én.

Kolozsváry Sándor,

főszolgabíró.

3—3

Tenyészmарha-eladás.

A gulya létszámának leszállítása folytán számfelüli 17 darab 4 éves és 5 darab 3 éves, tiszta vérű magyar, részben felfolyatott **üsző** eladó, mely a m. á. v. ó-kéri állomáshoz 1/2 órányira fekvő Henrika majorban bármikor megtekinthető és megvehető. Közelebbi értesítést ad **gróf Chotek futtakai uradalmi igazgatósága.** 3—3

5473. szám.

kig. 1895.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zentai járásba kebeleztetett Mohol községében lemondás folytán üresedésbe jött 80 frt évi fizetéssel javadalmazott szülésznoi állásra pályázatot nyitok; felhívom a pályázni szándékozókat, hogy felszerelt kérvényeiket **folyó hó 29-ig** alulírt főszolgabírónál nyujtsák be.

Zentán, 1895. évi május hó 17-én.

Matkovits Lajos,

főszolgabíró.

2—2

3714. szám.

kig. 1895.

Pályázat.

Az ó-becsei 800 frt évi fizetés és 300 frt utiátalány-nal javadalmazott járási rendőrellőhelyei állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni önjártókat, hogy pályázati kérvényeiket, eddigi rendőrségi alkalmazottságukat igazoló bizonylat kapcsában, hozzám **folyó évi június hó 20-ig** nyujtsák be.

O-Becse, 1895. évi május hó 20-án.

Gombos Béla,

főszolgabíró.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Építési árlejtés.

Az ó-kéri ág. hitv. egyház **folyó évi június hó 19-én reggeli 9 órakor** nagy iskolájában újtemplomának építését nyilvános árlejtés útján kiadja. Az egész építés, minden anyaggal, teljes berendezéssel, padok, oltár, óra, és izoláló lemezek összes előirányzata 34,295 frt 59 kral van megállapítva. A terv és költség-előirányzat az ev. papi irodában O-Kéren betekinthezők. Vállalkozók kötelesek a költségvetés 10%-át takarékpénztári könyvecskében vagy értékpapirokban az árlejtés előtt az építési biztosságnál a vállalkozási jogosultság bizonyítványukkal együtt letenni.

O-Kér, 1895. évi május hó 21-én.

Loopold János,

gondnok.

2—2

424. szám.

1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 1895. évi 1205. számú végzése következtében dr. Balogh Ernő zombori ügyvéd által képviselt szanisitsi takarékpénztár javára Horváth János (bütyös) nemes-militárius lakos ellen 250 frt és járuléka erejéig foganasított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 620 frtra becsült 100 métermázsas esőves kukorica, 30 métermázsas buza és 40 métermázsas zabból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság 4736/1895. számú végzése folytán 250 frt tőkekövetelés, ennek 1890. évi január hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 79 frt 09 kral bíróilag már megállapított költség erejéig N.-Militárius alperes lakásán leendő eszközésére **1895-ik évi június hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hivataknak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1895. évi május hó 25-én.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

702. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába kebeleztetett Kis-Kér községében megüresedett rendőrzetési állásra ezennel pályázatot nyitok. Felhívom az ezen állást elnyerni önjártókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi június hó 10-éig** annál is inkább nyujtsák be az alulírt főszolgabíróhoz, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Pályázók által igazolandó:

- hogy magyar állampolgár,
- védkötelezettségének eleget tett, 24. évét be-töltötte s az 50-ik életévet túl nem haladta,
- feddhetlen előéletű,
- teljesen egészséges, kifejlett testalkatu,
- a magyar állam nyelvén fogalmaz, beszél és a községben divó német nyelvet birja.

Előbbséggel birnak:

- Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek és kiszolgált m. kir. csendőzők.
- A közös hadsereg vagy honvédségnél kiszolgált egyének.
- Kifogástalan jelen rendőrségi szolgálatban álló rendőrzetők, vagy alkalmas rendőzők (volt felelős özők kizárásával).

A kérvények lehetőleg személyesen volnának benyujtandók.

A fenti körülmények és előnyök közokirattal igazolandók, az egészségi állapot orvosi bizonyítvánnyal olyképen igazolandó, hogy szellemi és fizikai állapota és főbb érzékeinek, a hallás és látás teljes bírása kitűnjék. Ezen állás 360 frt évi fizetés és ruházattal van összekötve, a fizetés utólagos havi részletekben a község-pénztárából fizetetik ki.

Bács-Kula, 1895. évi május hó 16-án.

Dr. Széchenyi Tamás,

főszolgabíró.

2—1